

[Mjortnæs]

70 pct. alene i år, en fornyet vækst i råvarepriserne i øvrigt og svigtende købeevne også i de lande, vi normalt eksporterer til, har forværret vores økonomiske situation med næsten 7 mia kr. Det stiller særlige krav til os, men det forpligter os også til at finde en løsning, hvor byrderne er retfærdigt fordelt.

Diktatpolitik duer ikke. Kun gennem samarbejde med alle berørte organisationer – og det er ikke kun LO – kan der skabes grundlag for en politik, der kan bære igennem, og som ikke vil føre landet ud i kaotiske tilstande.

Jeg vil gerne beklage, at det i denne meget vanskelige situation ikke lykkedes for socialdemokratiet og venstre at nå til enighed om den nødvendige politik. Det er beklageligt, også fordi et brud på nuværende tidspunkt kan kaste landet ud i en politisk krise, som vil forringe mulighederne for at føre en effektiv og helhedspræget politik. Det bør naturligvis undgås.

Men venstres fastholden ved gammelliberale synspunkter og deres krav om at diktere lønmodtagernes organisationer et lønstop kun et halvt år efter, at regering og folketing forlængede gældende overenskomster, ødelagde mulighederne for et fortsat regerings-samarbejde.

Jeg har naturligvis bemærket, at venstre har indledt valgkampen med at antyde, at LOs påståede magt og indflydelse er en fare for det parlamentariske demokrati. Det er, som om venstre har glemt både fortiden og nutiden. Hvem var det, der først organiserede sig? Var det ikke landboerne? Landbo-, husmands- og andelsforeningerne har spillet en meget aktiv rolle i den politiske og kulturelle kamp her i landet.

Det er også her og i de faglige organisationer, at skoling i praktisk demokrati foregår. Det er her, man lærer at forhandle sig til rette.

I socialdemokratiet har vi aldrig lagt skjul på, at vi har løbende kontakter med LO, også når der ikke er kriseforhandlinger. Men det er, som om venstre og også de konservative vil lægge røgslør hen over den kendsgerning, at de har tætte relationer til Industrirådet, til Arbejdsgiverforeningen og til andre erhvervsorganisationer.

Jeg finder ikke disse kontakter betænkelige. Jeg finder heller ikke, at de er farlige for demokratiet. Organisationerne har en væ-

sentlig funktion i et demokratisk samfund, og samspillet mellem dem og den politiske magt er et naturligt led i den demokratiske beslutningsproces.

Jeg vil minde om, hvad Hal Koch skrev i sin bog »Hvad er Demokrati«. Fra side 20 vil jeg med formandens tilladelse citere følgende:

»Demokratiets væsen er ikke bestemt ved afstemningen, men ved samtalen, forhandlingen, ved den gensidige respekt og forståelse og ved den heraf fremvoksende sans for helhedens interesser.«

Her tænkte Hal Koch også på samspillet mellem den politiske magt og organisationerne.

Princippet om forhandling også med organisationerne er bærende for den socialdemokratiske bevægelse. Derfor må vi advare mod de organisationsfjendtlige holdninger, der præger flere borgerlige partier i dette folketing. De er farlige for samfundets indre stabilitet.

Socialdemokratiet lægger op til en løsning, der omfatter en bred vifte af indgreb over for alle former for indkomster. Til en sådan stram indkomstpøolitik hører, at lønmodtagerne får andel i de overskud, der skabes i virksomhederne.

»Noget for noget«, sagde Thorkil Kristensen forleden i fjernsynet, da han argumenterede for en obligatorisk overskudsdeling. Denne erfarne videnskabsmand og politiker har forstået, at erhvervslivet har behov for at kunne trække på medarbejdernes viden og erfaring og på viljen til at holde igen med lønkrav i en vanskelig situation. Men han forstår også, at det netop begrundet kravet om medbestemmelsesret og kravet om medejendomsret til de værdier, der herved skabes. Hans ord burde gøre indtryk ikke kun i venstre, men også i andre borgerlige partier.

En værdistigningsafgift på jord og fast ejendom, en begyndende begrænsning i retten til at kunne fratække renter af privat gæld, og en oprydning i de fradragsordninger, der er med til at skabe uligheder i befolkningens skattebetaling, er elementer, der bør indgå i en samlet løsning.

Men også en mere målrettet erhvervs- og beskæftigelsespolitik er nødvendig, hvis skævhederne i dansk økonomi skal rettes op. Beskæftigelsesplaner, en plan om byfornyelse